

Թերաշխոյցին, բայց սա հանդիստ չի կենար, և հակառակ իր խոստման ինչ ինչ անօթներ վար զրամ ըլլալով՝ չ'ուզեր յանձնել զանոնք կը չառայ խոսիլ միարանութիւնը: Եօթը տարի կը տենայա խոստայոյզ վիճակը, և վերջնականապէս Յովհաննէս եպիսկոպոս այս անգամ խնդիրը երկու արարապէսներու, Մկրտիչ եպիսկոպոսին և Մանասէրին, որոնք զատի կը քաշեն Թերաշխոյցին երկրորդ անգամ և կը պարտաւորեցնեն զայն և հ'առնեն ինչ որ մնացած էր վաշխոսութիւն ըստ: զատարանը նոր վճապարով մը կը հաստատէ զատաժարութեան արդիւնք ԶՄՂ (= 1524) ին:

Իսլաւատուր եղաւ որդի Աղսուլլահի (= Ասուածատուր) կը թուի թէ երեսնապէսացի է ընդ, իսկ Մանասէր, որդի Ղաննէմի, ըստ Ասուածատուր եպիսկոպոսի թարգմանը կամ զորս ծակատարն է Լատինաց վանքին, որոնք զամառ ըստած և Ռեթիկնէմի անունով աւետարաններն զանձնած տուրքի խնդիրն ալ հարգադրել կուտան: այսինքն զատարանով որդի կուտան թէ իւրաքանչիւր ուխտաւորէն բերական եղիւ ամառ զրամ միայն պիտի առնուի և աւելին պահանջելով պիտի չնկղեն ուխտաւորները:

Յովհաննէս եղաւ. առնել, Իսլաւատուր եղաւ և Մանասէր 5000 զանկան ծախանով նորոցն և ամբացնել կուտան ձիւնենաց յերան վրայ համարաձման ամառանոցն եկեղեցոյն խախտել զըս. ընթը ԶՄՂ (= 1529):

Իսկ Յովհաննէս եղաւ իր պատրիարքական իրաւունքներն ու իշխանութիւնը իր իսկ յօժար կամքով կը փոխանցէ Մէլքայիցի Ասուածատուր եղալին: Իր փոխանորդը Իսլաւատուր եղան. ալ իր Միլքէվէլիի իրաւունքը կը փոխանցէ Ասուածատուր եղալին: Այս գործադրութիւնը պաշտօնապէս կը կատարուի զատարանի անդէ և զատանկան պաշտօնադիրով ԶՄՂ (= 1532) Բենէպի: Ինչ:

Եթէ Թիւուրանցի'ն է Ս. Յակոբի գործերուն վարկը և առնել հասը կեցողը, անձամբ ու յաջորդով, այն առնել իւրնին կը տեսնուի թէ բաւական ծամանակ և կորով նուիրած է բանաստեղծ կաթողիկոսը երեսնապէս համար, ծառայութիւն ըստելու արժանի փառաւոր գործունէութեամբ մը:

Ինչպէս որ կը տեսնուի, Թիւուրանցի կաթողիկոսին կհանրը, գրեթէ անձանթ կը մնայ, իր վախճանումը տեղի ունեցած պիտի ըլլայ 1525ի Մայիսէն յառաջ վահկայի մէջ, որովհետեւ հ'ըսուի թէ հո'ն թաղուած է (Սիման, էջ 535 ը):

Բ. Ե.

ՈՒՂԵՐԶ

Մագնոցում Պարսկ-Հնդկաստանի քանի Հայոց Առաջնորդ Գեղ. Մարտիկ Արքեպիսկոպոսին, իսկ Մուշաբաշա (Ջախա) խաղաք ծամանելու օրը, 3 Մայիսի 1928, Տեղական Ազգային Վարչութեան նախագահ Պրն. Հայրապետ Գաթրեանի կողմից:

Նորին Բարձր Արքեպիսկոպոսին
Տ. Մարտիկ Արքեպիսկոպոսին
Մագնոցում
Բարեխնամ Առաջնորդի թեմին Հայոց
Պարսկ-Հնդկաստանի
Առաջնորդին

Գերապատիւ Հայր,

Թող տունցէք, խնդրեմ, քաղաքիս Հայ Հասարակութեան կողմից մաղթելու Ձեզ քաղքի զաւր. առ այս գեղեցիկ կղզւոյ հիւրանկար ամենքը:

Սուրբարայի Հայ Հասարակութիւնը, որ քառորդ զարկն աւելի է որ բախտ չէ ունեցել ընդունելու իւր թեմակալ Ս. Առաջնորդներէն, այսօր կը ջանիլի է զգուշ իրեն որ բախտ է ունենում ընդունելու իւր մէջ իւր անբնական թեմակալ Արքեպիսկոպոսին, որը արձանարհնելով Երկար և ամօտանկի ճանապարհորդութիւն ի սէր իւր տարագիր հօտին, բարեհաճել է այցելել նաեւ այս քաղաքը և մխիթարել իւր հօտին թէ հոգեպէս և թէ ազգայնապէս:

Սուրբարայի Հայ Հասարակութիւնը, իրեն հարազատ դուստներ Հայաստանայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ, որդունում է Ձեզ իրեն ակառնաւոր միարանի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և իրեն արժանաւոր ներկայացուցչի Ամեն. Հայոց Վեհ. Հայրապետին, որը իւր հետ բերել է իւր պանդուխտ դուստներին համար Մայր Աթոռի և նորա արժանաւոր Գահակալի հոգեպետական օրհնութիւնները և մեր վերաշինող Հայրենիքի մխիթարական և սրբապնդիչ լուրեր:

Սուրբարայի Հայ Հասարակութիւնը, որդունում է Ձեզ իրեն բարեխնամ Առաջնորդի Պարսկ-Հնդկաստանի Հայոց ընդարձակածաւալ թեմի և իրեն արժանաւոր Աթոռակալի հռչակաւոր Ս. Ամենափրկիչ

վանքի, որը բերել է օրհնութիւնները նոյն թիւի նուիրական վայրերից և բարեւներ մեր Պարսկահայ հայրենակիցներին:

Քաղաքիս Հայ Հասարակութիւնը ողջունում է Ձեզ իրրե մեր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միաբանութեան ականաւոր եւ հայ հոգեւորականութեան լուսատու աստղերից մէկի, որը իւր քառասունամեայ բեղմնաւոր և օգտակար գործունէութեամբ ամենապատուաւոր տեղ է գրաւել մեր ազգի նորագոյն պատմութեան մէջ:

Դարձեալ մողթիւով Ձեզ բարի դալուստ, յոյս ունինք Ձեր այցելութիւնը մեր քաղաքը կը լինի ըստ ամենայն հաճելի եւ իշխատակիւ:

Համբուրելով Ձեր օձեալ Աջը, աղաչում ենք Արարչից երկարելու Ձեր թան-

կազին կեանքի թիւը պարգեւելու Ձեզ առողջութիւն, ոյժ և եռանդ՝ զեռ երկար տարիներ շարունակելու Ձեր նուիրական առաքելութիւնն և իրադործելու Ձեր վսեմ ծրագրերնիր հայրենի աշխարհի և եկեղեցւոյ բարգաւաճման և պայծառութեան համար:

Յորին ակնածութեամբ պատիւ ունիմ

Մնալ

Ձեր Բարձր Արքայնութեան
ամենախոնարհ ծառայ

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Նախագահ Տեղապահ Ազգային Վարչութեան

Սուրբաշայ, Ջափա
3 Ապրիլ 1928

ՆԺԱՐԲ ՆԱԽՆԵԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ա. Ե. ՓՐԵՄԻ Ա. ՍՈՐԻՈՑ

ՎԵՇՏԱՍԱՆ ԱՍԱՑՈՒԱԾԲ ՎԱՍՆ ՆԿՈՄԻԴԵԱՅ ՔԱՂԱՔԻՆ

(Շարունակութիւն)

Չամենայն սուղ տեսանէ անդ: Յաճախեն առաջի տեսողաց պէսպէս ողորմ տեսիլք: Եթէ առաջին սղոյն յաղթէ, յերկրորդէ՝ անտի պարտի: Եւ եթէ յերկրորդէ՝ անտի փախչի, յերրորդէ՝ անտի ոչ գերծանի: Պատեն զնա բիւր սուղք, ծնուցանեն ի նմա բիւր ողորմա: Քանի՛ իցէ զաւրութիւն ական, մարտնչել ըննդդէմ արտասուաց, ի մէջ հասակաց պէսպէս չափոց եւ ազգի ազգի զիականց: Քանի՛ արկ սանձս ի գոթս արդեւուլ զնոսա ի լալոյ, եթէ ծերքն ոչ լացուցանեն, մահ անմեղացն չարչարէ՛ զքեզ: Որպէս ցանկալի են կեանք նոցա, ողորմ են մահք նոցա: Եթէ մահ ուղիղ դառն է իրրե պատուով մեծարի, քանի՛ եւս դառն է սուղ որ հեղձեալ են յամենայն կողմանց: Մեծ է քան զտեղի այն սուգն մեծ որ է⁽¹⁾ ի նմա: Չի՛ք անդ միթիթարութիւն որ քնքէ զարտասուս յաչաց: Դա՛ն է մահ աղայոց, սաստիկ է սուղ երիտասարդաց: Մեր որոյ չէ խիստ

սուղ իւրեանց, յո՛յժ ողորմք են զի հեղձեալք են: Եւ եթէ թողցես զմարդիկ այն, և զարձցիս առ շինուածս, ողորմ մեռելոց նմանն, իրրե զմեռեալս անկեալ ըզմեռելովք: Եւ եթէ նայեսցիս ի քաղաքն, նմա՛ն է ամենեւին թռչնոց, որ նստէր ի վերայ ձագուց եւ հեղձուցին զնա եւ զըսիրելիս իւր: Ո՞ր առնոյր տայր նմա գերեմիայ, որ ողորոյն զգուստր Սիոնի: Որ զի՛ն Բեղկեայ պիտոյ էր նմա պատմել ըզնմանէ ողորմք իւրովք: Ողորմ ձայնիւք յաւդեաց, արա՛ր ողբս դառնութեան: Բերան որ քաղցրացաւ սուրբ հոգւոյն, դառնութիւն արբուցանէ ձայնիւ: Ի մեղսնոցա, քաղցրութիւնն ի դառնութիւն դարձեալ լինէր: Մարգարէք բղխմունք քաղցրութեան, դառնութիւն արբուցանելին ի բարկութեան: Դառնացաւ բղխումն Երեմիայի, զի դառնացաւ որթն քաղցր: Ինքն իսկ ասաց, թէ զիա՞րդ դառնացաւ որթի քաղցրութեան⁽¹⁾: Եւ քաղաք որ կործա-

(1) Է յուելուած սրբազնին:

(1) Հմմտ. երեմ. Բ. 21: